

# Επιχειρηματικότητα και Φορολογία

Προκλήσεις και ευκαιρίες σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον

Υποχρεώσεις και ευθύνη  
διαμεσολαβούντων προσώπων  
στην αποκάλυψη σχημάτων  
φοροδιαφυγής

Δήμητρα Πάσσιου - Δικηγόρος Εταίρος  
Saplegal – Α.Σ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ




## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

**Η ανάγκη θέσπισης ενός συστήματος υποχρεωτικής γνωστοποίησης πληροφοριών εκ μέρους των διαμεσολαβούντων προσώπων:**


➔ αποκαλύψεις υποθέσεων (πχ έγγραφα Παναμά κλπ) κατέδειξαν το ρόλο των διαμεσολαβητών στην προώθηση μηχανισμών και δομών που ευνοούν τη φοροδιαφυγή

➔ η αποτροπή σχεδιασμού και υλοποίησης επιζήμιων φορολογικών ρυθμίσεων / Παράδειγμα κρατών που εφαρμόζουν ήδη εθνικούς κανόνες υποχρεωτικής γνωστοποίησης για τους ενδιάμεσους


- 
- Οι Πρότυποι Κανόνες Υποχρεωτικής Γνωστοποίησης του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση ρυθμίσεων αποφυγής του Κοινού Προτύπου Αναφοράς (ΚΠΑ) και για τις αδιαφανείς εξωχώριες δομές



*Συνιστάται η θέσπιση υποχρέωσης των διαμεσολαβητών (δικηγόρων, λογιστών, τραπεζών κλπ) για αποκάλυψη ρυθμίσεων που οδηγούν σε αποφυγή αναφοράς με βάση το ΚΠΑ ή σε απόκρυψη του πραγματικού δικαιούχου μέσω αδιαφανών εταιρικών δομών*



Η Οδηγία (ΕΕ) 2018/822/ΕΣ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ ως προς την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτές διασυνοριακές ρυθμίσεις



εισάγεται υποχρέωση των ενδιαμέσων να γνωστοποιούν στις φορολογικές αρχές διασυνοριακές ρυθμίσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν σε φοροδιαφυγή/φοροαποφυγή

προβλέπεται η αυτόματη ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών των πληροφοριών που λαμβάνουν από τους ενδιαμέσους.

✓ αντανακλά τη Δράση 12 του ΟΟΣΑ της BEPS και ευθυγραμμίζεται με τους Πρότυπους Κανόνες υποχρεωτικής γνωστοποίησης του ΟΟΣΑ

✓ παραπέμπει στις κατευθυντήριες αρχές του ΟΟΣΑ

## Στόχος της Οδηγίας η ενίσχυση της φορολογικής διαφάνειας μέσω:

- της πρόσβασης των αρχών σε **πλήρη πληροφόρηση κατά το αρχικό στάδιο** σχετικά με ρυθμίσεις που συνιστούν επιθετικό σχεδιασμό
- του **έγκαιρου εντοπισμού της ρύθμισης και των προσώπων** που παρέχουν φορολογικές συμβουλές

προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα και να επιτευχθεί **η σταδιακή μείωση της προώθησης και χρήσης** τέτοιων πρακτικών

## Ενδιάμεσος θεωρείται κάθε πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) που:

- καταρτίζει, διαθέτει στην αγορά, οργανώνει ή διαχειρίζεται την εφαρμογή μιας διασυνοριακής ρύθμισης (**Promoter**) ή/και
- παρέχει, απευθείας ή μέσω άλλων προσώπων, βοήθεια, συνδρομή ή συμβουλές σχετικά με την κατάρτιση, τη διάθεση στην αγορά, τη διαχείριση ή την εφαρμογή μιας διασυνοριακής ρύθμισης (**Service Provider**)

*Περιλαμβάνει ιδίως: φορολογικούς συμβούλους, λογιστές, δικηγόρους, τράπεζες, ασφαλιστές, καταπιστεύματα κλπ*

## Απαλλαγή του ενδιάμεσου προσώπου από την υποχρέωση γνωστοποίησης:

- όταν έχει κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση εκτός ΕΕ
- όταν δεν υπάρχει ενδιάμεσος και ο μηχανισμός καταρτίζεται εσωτερικά
- όταν ο ενδιάμεσος καλύπτεται από το δικηγορικό απόρρητο (το εσωτερικό δίκαιο θα καθορίζει τα όρια και τις προϋποθέσεις)

**Σε αυτή την περίπτωση την υποχρέωση γνωστοποίησης υπέχει είτε άλλος ενδιάμεσος είτε ο ίδιος ο φορολογούμενος**



## Μια ρύθμιση είναι δηλωτέα εφόσον:

- έχει διασυνοριακό χαρακτήρα (μεταξύ δυο -τουλάχιστον- κρατών μελών ή μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας) και
- συγκεντρώνει ένα από τα χαρακτηριστικά (hallmarks) που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV της Οδηγίας:

- Για ορισμένες κατηγορίες (Α', Β' και μερικά στοιχεία της Γ' κατηγορίας) απαιτείται το κύριο ή ένα από τα κύρια οφέλη να είναι το φορολογικό πλεονέκτημα
- Δεν απαιτείται ύπαρξη φορολογικού πλεονεκτήματος για ρυθμίσεις που σχετίζονται με την υποχρέωση αναφοράς με βάση το ΚΠΑ/απόκρυψη του πραγματικού δικαιούχου/συναλλαγές ενδοομιλικής τιμολόγησης

### Ενδεικτικά:

- ✓ ρήτρα εμπιστευτικότητας, αμοιβή του ενδιάμεσου βάσει φορολογικού πλεονεκτήματος, χρήση τυποποιημένης τεκμηρίωσης
- ✓ μετατροπή εισοδημάτων σε κεφάλαιο, δωρεές ή άλλες κατηγορίες εισοδημάτων με μικρότερη φορολογική επιβάρυνση ή απαλλαγή

- ✓ ρύθμιση που περιλαμβάνει μη διαφανή αλυσίδα κυριότητας με χρήση προσώπων, νομικών μορφωμάτων ή δομών, έτσι ώστε οι πραγματικοί δικαιούχοι τους (σύμφωνα με την Οδηγία 2015/849) έχουν καταστεί μη αναγνωρίσιμοι
- ✓ ρύθμιση που περιλαμβάνει τη μεταβίβαση άυλων περιουσιακών στοιχείων δυσχερούς αποτίμησης κλπ

## Η ρύθμιση δηλώνεται από τον ενδιαμέσο στις φορολογικές αρχές του κράτους κατοικίας του εντός 30 ημερών από τότε που:

- κατέστη διαθέσιμη για εφαρμογή ή
- είναι έτοιμη για εφαρμογή ή
- ολοκληρώθηκε το πρώτο στάδιο της εφαρμογής της (όποιο από τα παραπάνω συμβεί πρώτο)

Οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται από τους ενδιαμέσους θα ανταλλάσσονται ανά 3μηνο από τα κράτη μέλη μέσω μιας κεντρικής βάσης δεδομένων

**Κυρώσεις:** τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καθορίσουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις κατά τη μεταφορά της Οδηγίας στο εσωτερικό τους δίκαιο

Θέση της οδηγίας σε ισχύ

25.06.2018

Προθεσμία ενσωμάτωσης στο  
εθνικό δίκαιο

31.12.2019

Απαιτήσεις γνωστοποίησης  
(ισχύει αναδρομικά για ρυθμίσεις από  
25.06.2018)

01.07.2020

Πρώτη προθεσμία γνωστοποίησης

31.08.2020

Πρώτη ανταλλαγή πληροφοριών

31.10.2020

Η Οδηγία (ΕΕ) 2018/822 λειτουργεί συμπληρωματικά προς τη νομοθεσία για την πρόληψη νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες φοροδιαφυγής/Αλληλεπίδραση των διατάξεων με στόχο τον περιορισμό της έλλειψης διαφάνειας και της αβεβαιότητας σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους:

πρόσβαση των φορολογικών αρχών στις πληροφορίες και τα έγγραφα της Αρχής για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα (Οδηγία (ΕΕ) 2016/2258)

παραπομπή στη νομοθεσία για το ΞΧ/ΧΤ για τον προσδιορισμό του «πραγματικού δικαιούχου» και πρόβλεψη χρήσης των στοιχείων/δεδομένων για τον πραγματικό δικαιούχο που τηρούνται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις για το ΞΧ/ΧΤ (Οδηγία (ΕΕ) 2014/107)

Σας ευχαριστώ